

Αρχειακές μαρτυρίες για την ύπαρξη ιδιωτικών, μοναστηριακών και εκκλησιαστικών βιβλιοθηκών στην Κρήτη τον δέκατο έκτο και δέκατο έβδομο αιώνα

Ειρήνη Λυδάκη

Επιμελήτρια εκδόσεων, Ειδική Λειτουργική Επιστήμονας Β', Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης/Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας

Στην ανακοίνωση αυτή θα παρουσιαστούν συνοπτικά οι μέχρι σήμερα γνωστές αρχειακές μαρτυρίες που αφορούν ιδιωτικές, μοναστηριακές και εκκλησιαστικές βιβλιοθήκες στην Κρήτη κατά τους δύο τελευταίους αιώνες της βενετοκρατίας. Κύρια πηγή για τις συλλογές αυτές βιβλίων, χειρόγραφων και έντυπων αποτελούν τα έγγραφα του αρχείου του Δούκα της Κρήτης και κυρίως της σειράς των νοταρίων, τα οποία απόκεινται στο Κρατικό Αρχείο της Βενετίας. Οι τίτλοι των βιβλίων καταλογογραφούνται σε διαθήκες, σε πράξεις εκχωρήσεων περιουσιών, διευθέτησης χρεών, σε (*ante* ή *post mortem*) απογραφές και εκτιμήσεις περιουσιών, καθώς και σε συμβολαιογραφικές πράξεις διορισμού εφημερίων ή εκλογής ηγουμένων. Τα αρχειακά τεκμήρια μάς επιτρέπουν έτσι να αποκτήσουμε μια ευρύτερη εικόνα για τις αναγνωστικές ανάγκες και τους πνευματικούς ορίζοντες των κατόχων βιβλιοθηκών, καθώς και για τη στάθμη της παιδείας στις πόλεις και στην ύπαιθρο του νησιού, να διεισδύσουμε επίσης στον κόσμο της καθημερινής ζωής των κτητόρων αλλά και να γνωρίσουμε την ιδιαίτερη αξία, χρηματική ή συμβολική, των βιβλίων. Θα γίνει επίσης ειδικότερα λόγος για τις ελάχιστες σωζόμενες μαρτυρίες σχετικά με τους τρόπους μεταφοράς και διανομής έντυπων βιβλίων στο νησί ήδη από τα τέλη του δέκατου πέμπτου αιώνα, καθώς και για τις περιορισμένες ενδείξεις ως προς την τύχη μαρτυρούμενων στη βενετική Κρήτη βιβλιοσυλλογών.

~*~

Archival evidence on private, monastic and church libraries in sixteenth- and seventeenth-century Crete

Eirini Lydaki

Editor, Functional Researcher B, Crete University Press/Foundation for Research and Technology–Hellas

This presentation will provide an overview of the archival evidence known to date concerning private, monastic and church libraries in Crete during the last two centuries of the Venetian rule. A major source for these collections of books, printed or in manuscript form, are the documents found in the archival series of *Duca di Candia* and *Notai di Candia*, preserved in the State Archive of Venice. The titles of the books are catalogued in wills, in property transfer acts, debt settlements, (*ante* or *post mortem*) property inventories and valuations, as well as in deeds of appointment of priests or election of abbots. The documents thus allow us to have a broader picture of the reading needs and intellectual horizons of the library owners, of the educational attainment in the cities and in the countryside of the island, and also to enter to the world of the daily life of the book owners and to know about the particular books' value, monetary or symbolic. Particular reference will be made to the minimum extant documents regarding the circulation of printed books in the island since the late fifteenth century, and also to the limited evidence related to the fate of attested book collections in Venetian Crete.

